

Dienvidkurzemes novada pašvaldības līdzdalības izvērtējuma ZIŅOJUMS

kapitālsabiedrībā Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

„GROBIŅAS HES”

I. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „GROBIŅAS HES” (turpmāk arī – Kapitālsabiedrība) raksturojums:

Reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar Nr. 42103025570

Juridiskā adrese: Stacijas iela 3, Grobiņa, Dienvidkurzemes novads, LV - 3430

Pamatkapitāls : 517 487 EUR

Dienvidkurzemes novada pašvaldības līdzdalības apjoms – 100% (517 487 kapitāla daļas, katra 1 EUR vērtībā)

Vidējais nodarbināto skaits – 40

Kapitālsabiedrības komercdarbības veidi:

Komercdarbības veids	NACE klasifikators
Inženierbūvniecība	42
Būvdarbu pabeigšana	43.3
Ēku uzturēšanas un ekspluatācijas darbības	81.10
Sauszemes transports un cauruļvadu transports	49
Darbības ar nekustamo īpašumu uz līguma pamata vai par atlīdzību	68.3
Citur neklasificēti profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	74.9
Ēku uzturēšanas un ainavu arhitektu pakalpojumi	81

Kapitālsabiedrība sākotnēji 2001. gada 19. februārī bija reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā kā Liepājas rajona Grobiņas pilsētas pašvaldības bezpeļņas organizācija SIA “GROBIŅAS HES”. Saskaņā ar Komerclikumu sabiedrība tika pārveidota par kapitālsabiedrību un 2004. gada 5. novembrī tiek reģistrēta komercreģistrā. Kapitālsabiedrības vienīgā darbība līdz 2016. gadam bija elektroenerģijas ražošana. Ar 2016. gada 30. jūnija Grobiņas novada domes lēmumu, tika nolemts slēgt deleģējuma līgumu uz 10 gadiem ar SIA “GROBIŅAS HES” par daļēju, no pašvaldības funkciju (gādāt par Grobiņas novada administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību) izrietošo pārvaldes uzdevumu deleģēšanu ar 2016.gada 1. jūliju.

Kapitālsabiedrība kā vispārējo stratēģisko mērķi ir noteikusi veicināt ērtas, drošas un iedzīvotājiem patīkamas Grobiņas pilsētvides un novadu lauku teritoriju saglabāšanu un īstenot tajās esošās infrastruktūras ilgtspējīgu (ekonomiski izdevīgu, videi draudzīgu, sociāli atbildīgu) uzturēšanu, atjaunošanu un attīstību.

Kapitālsabiedrība savas kompetences ietvaros veic no likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajām pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošos uzdevumus: gādā par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

Kapitālsabiedrība gan Dienvidkurzemes novada pašvaldībai, gan citām juridiskām un fiziskām personām sniedz šādas teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības pakalpojumus:

- Teritoriju uzkopšanas pakalpojumi

Sētnieka pakalpojumi, teritoriju mehāniskā slaucīšana un visa veida teritoriju attīrīšanas darbi ar speciālo tehniku. Rudenī lapu savākšana un aizvešana, kā arī citu bioloģisko atkritumu savākšanu un aizvākšanu.

- Pļaušanas pakalpojumi

Mauriņu, pļavu un aizaugušo teritoriju pļaušana. Krūmāju apgriešana, izmantojot trimmeri un traktortehniku. Grāvmalu un grāvju profilu pļaušanu un krūmāju likvidēšanu ar speciālo tehniku.

- Apzaļumošanas pakalpojumi

Apstādījumu (puķu, koku, krūmu, zālāju) izveidošana un ikdienas uzturēšana. Esošo apstādījumu atjaunošana. Apstādījumu plānošana.

- Koku zāģēšanas un vainagošanas pakalpojumi

Koku, krūmu, kaltsu zaru zāģēšana un koku vainagu veidošana. Dzīvžogu veidošana un atjaunošana.

- Teritoriju uzturēšanas ziemas pakalpojumi

Mehāniska ceļu, ielu, laukumu attīrīšana no sniega ar speciālo tehniku. Ceļu, ielu, laukumu pret izslīdes materiāla kaisīšana ar speciālo tehniku. Sniega izvešana ar speciālo tehniku.

- Kapu apsaimniekošanas pakalpojumi

Kapsētu uzkopšana un labiekārtošana. Kapsētu infrastruktūras (žogu, vārtu, zvana torņa u.tml.) uzturēšana un atjaunošana. Kapa vietu ierādīšana un dokumentācijas vešana. Kapitālsabiedrības pārziņā ir: Ilģu kapsēta Grobiņas pilsētā; Rolavas, Ķīšu, Limbiķu, Dubeņu un Vītiņu kapsētas Grobiņas pagastā; Zveju, Liepu, Plostnieku un Ķīburu kapsētas Bārtas pagastā; Tosmares, Šķēdes, Stirnu, Kapsēdes, Mātru, Medzes, Antuļu, Eņķu, Kavicu un Dorupes kapsētas Medzes pagastā; Krīzbergas, Vārtājas, Čakšu, Jāņkalna un Ruģu kapsētas Gaviezes pagastā.

- Sabiedrisko tualetu apsaimniekošanas pakalpojumi

Grobiņas pilsētas sabiedriskās tualetes apsaimniekošana un darbības nodrošināšana. Pārvietojamo, sauso tualetu apsaimniekošana.

- Transporta pakalpojumi

Transporta noma, pārvadāšanas pakalpojumi, dažādi speciālās traktortehnikas pakalpojumi.

- Palīgstrādnieku pakalpojumi

Dažādi nelieli remontdarbi un palīgdarbi ar cilvēkresursiem.

Kapitālsabiedrības darbība iepriekš minēto autonomo funkciju izpildē - likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajām pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošos

uzdevumus: gādāt par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību - ir uzskatāma par komercdarbību un *pieļaujama apstākļos*, ja tā atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktajiem gadījumiem, proti, ja publiskas personas darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, vai tās darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

II. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „GROBIŅAS HES” darbības ekonomiskais novērtējums

Ekonomiskajā novērtējumā izmantota informācija un dati, kuri pieejami Kapitālsabiedrības gada pārskatos:

Peļņas vai zaudējumu aprēķins laika periodā no 2019.-2021.gadam

	2021	2020	2019
Neto apgrozījums	1 486 727	1 102 051	1 033 367
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	- 1 318 723	- 955 097	- 932 147
Bruto peļņa vai zaudējumi	168 004	146 954	101 220
Administrācijas izmaksas	- 107 125	- 107 946	- 97 841
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	78	-	-
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	- 57 103	- 5 799	- 205
Procentu maksājumi un tam līdzīgas izmaksas	- 1 246	- 2 269	- 2 660
Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	2 608	30 940	514
Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu	- 10	- 13	-
Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmuma ienākumu nodokļa aprēķināšanas	2 598	30 927	514

Saskaņā ar Kapitālsabiedrības darbības ekonomisko novērtējumu secināms, ka Kapitālsabiedrība 2021.gadu noslēgusi ar peļņu 2598 EUR un tās aktīvu vērtība bilances datumā ir 718359 EUR. Kapitālsabiedrība spēj nodrošināt pozitīvu naudas plūsmu no saimnieciskās darbības.

Atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 7.panta pirmajai daļai, pašvaldības autonomo funkciju izpilde tiek finansēta no attiecīgās pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi. Citiem vārdiem

sakot, kapitālsabiedrībai ir jāgūst ienākumi, taču gadījumā, ja tie ir nepietiekami, pašvaldībai ir pienākums piešķirt finanšu līdzekļus autonomās funkcijas izpildei. No tā izriet pašvaldības pienākums finansēt Kapitālsabiedrības darbību no publiskajiem līdzekļiem, lai nodrošinātu pakalpojuma pieejamību, neatkarīgi no pakalpojuma sniegšanas ekonomiskajiem apsvērumiem.

Bilances pamatposteņi laika periodā no 2019.-2021.gadam

	2021	2020	2019
AKTĪVS			
Nemateriālie ieguldījumi	1 231	1 901	2 571
Pamatlīdzekļi	473 674	578 943	638 599
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	-	-	-
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	474 905	580 844	641 170
Krājumi	14 069	13 787	7 923
Debitori	165 290	89 025	66 115
Nauda	64 095	36 636	58 869
Apgrozāmie līdzekļi kopā	243 454	139 448	132 907
AKTĪVU KOPSUMMA	718 359	720 292	774 077
PASĪVS			
Pašu kapitāls	561 680	562 175	531 299
Ilgtermiņa kreditori	20 663	49 771	91 997
Īstermiņa kreditori	136 016	108 346	150 781
PASĪVU KOPSUMMA	718 359	720 292	774 077

Zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA „Nexia Audit Advice.”, licences Nr. 134, ir veikusi Kapitālsabiedrības 2021.gada finanšu pārskata revīziju. Gadā, kas noslēdzās 2021.gada 31.decembrī, Zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA „Nexia Audit Advice” Kapitālsabiedrības darbībā nav konstatējusi būtiskas nenoteiktības attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas varētu radīt šaubas par Kapitālsabiedrības spēju turpināt darbību.

Vēršam uzmanību uz apstākli, ka pastiprināti atbildīgi vērtējama koronavīrusa izraisītās slimības Covid-19 globālās pandēmijas krīžu seku iespējamā ietekme uz Kapitālsabiedrības darbību. Pasaules ekonomika cieš un atgūstas no krīzē ieviestajiem ierobežojošajiem pasākumiem. Kapitālsabiedrības darbība ir atkarīga no iedzīvotāju maksātspējas, tautsaimniecības vispārekonomskā stāvokļa, ekonomiskās aktivitātes. Turklāt, Latvijas Republikā un citās valstīs ir stājušies spēkā ierobežojošie pasākumi saistībā ar Krievijas uzsāktu karu Ukrainā, kas samazina ekonomikas attīstību valstī. Nav paredzams, kā pandēmijas un kara situācija varētu attīstīties nākotnē, cik liela būs krīzes ietekme un sekas pasaules ekonomikā (t.sk. Latvijā), kas norāda uz izaicinošu nenoteiktību ekonomikas attīstībā.

Veikto maksājumu atšifrējums valsts un pašvaldības budžetā 2021.gadā

	Valsts budžets	Pašvaldības budžets
--	----------------	---------------------

Dividendes	0	3092.69
Pievienotās vērtības nodoklis	119 425.88	0
Nekustamā īpašuma nodoklis	0	678.10
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	118 784.51	0
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	56 037.25	0
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	0	0
Citas iemaksas valsts vai pašvaldību budžetā	6 647.88	0
KOPĀ:	300 895.52	3 770.79

III. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „GROBIŅAS HES” vispārējie stratēģiskie mērķi

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 1.panta pirmās daļas 18.punktu vispārējie stratēģiskie mērķi ir publiskas personas augstākās lēmēj institūcijas noteikti kapitālsabiedrības mērķi, kurus publiska persona vēlas sasniegt ar līdzdalību kapitālsabiedrībā un kuri izriet no tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem. Kapitālsabiedrība kā vispārējo stratēģisko mērķi ir noteikusi veicināt ērtas, drošas un iedzīvotājiem patīkamas Grobiņas pilsētvides un novadu lauku teritoriju saglabāšanu un īstenot tajās esošās infrastruktūras ilgtspējīgu (ekonomiski izdevīgu, videi draudzīgu, sociāli atbildīgu) uzturēšanu, atjaunošanu un attīstību. Secināms, ka stratēģiskais mērķis izriet no pašvaldības autonomās funkcijas, un atbilst likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2. punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai: gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

IV. Konkurences neitralitāte

Kapitālsabiedrība, sniedzot pakalpojumus Pašvaldībai, darbojas tirgū, kur nepastāv tirgus nepilnība, un ir saskatāmi brīvas tirgus konkurences pārkāpšanas faktori.

Kapitālsabiedrība nodrošināja jaunizveidotā Dienvidkurzemes novadā šobrīd ietilpstošo Grobiņas novadu ar visa veida teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības nodrošināšanas pakalpojumiem. Secināms, ka privātie tirgus dalībnieki nebija ieinteresēti sniegt pakalpojumu nelielā apjoma dēļ, vai arī tirgus izpētes rezultāti norādīja, ka atsevišķus pakalpojumus ekonomiski izdevīgāk var sniegt Kapitālsabiedrība. Pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas un vairāku pašvaldību apvienošanas vienā Dienvidkurzemes novada pašvaldībā, Pašvaldība var centralizēti

iepirkt lielāka apjoma pakalpojumu no privātajiem tirgus dalībniekiem, kā rezultātā ir paredzama gan augstāka privāto tirgus dalībnieku ieinteresētība pakalpojumu sniegšanā, gan pakalpojumu nodrošināšana Pašvaldībai par izdevīgākām cenām.

Privātie tirgus dalībnieki piedāvā līdzvērtīgus pakalpojumus un, kā tas redzams no publiskajām datu bāzēm (iub.gov.lv un eis.gov.lv), tos iepērk valsts un pašvaldības.

Pakalpojumus, kuri nepieciešami Pašvaldībai, var iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem. Tomēr, ņemot vērā, ka Sabiedrībai ir materiāli tehniskā bāze, kura var nodrošināt līdz šim sniegto pakalpojumu sniegšanu un pieredze šo pakalpojumu sniegšanā, Kapitālsabiedrības darbība nebūtu izbeidzama nekavējoties, bet gan tad, kad Pašvaldība ir veikusi procedūras un guvusi pārliecību par privātā tirgus dalībnieku spējām pienācīgā kvalitātē un nepieciešamā apjomā nodrošināt pakalpojumu sniegšanu.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas Dienvidkurzemes novadā ir izveidota Dienvidkurzemes novada pašvaldības iestāde - Dienvidkurzemes novada Komunālā pārvalde, kuras kompetencē ietilpst arī tirgus izpētes veikšana un iepirkumu procedūru organizēšana, lai nodrošinātu Dienvidkurzemes novada pašvaldību ar ekonomiski pamatotiem sanitārās tīrības un teritorijas labiekārtošanas pakalpojumiem. Ir jāuzsāk tirgus izpēte un jāorganizē publiskas procedūras, lai pakalpojumus, kurus līdz šim nodrošināja Kapitālsabiedrība, nodotu privātajiem tirgus dalībniekiem.

Dienvidkurzemes novada pašvaldībai nepieciešams izveidot mehānismus (iepirkuma līguma noteikumus), atbilstošu iekšējās kontroles sistēmu, lai Pašvaldība var veikt pakalpojuma sniedzēja efektīvu kontroli un uzraudzību, pakalpojuma kvalitātes un lietderības atbilstības novērtēšanu. Tomēr, tā kā līdz šim pakalpojumus nodrošināja Kapitālsabiedrība un tās rīcībā ir materiāli tehniskā bāze un pieredze pakalpojumu nodrošināšanai, ir ieteicams saglabāt Kapitālsabiedrību līdz brīdim, kad Pašvaldība ir guvusi pārliecību par privātā tirgus dalībnieka spēju nodrošināt pakalpojuma sniegšanu pienācīgā kvalitātē. Tādā veidā tiktu novērsts risks par pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanu.

V. Atbilstība publiskas personas līdzdalības nosacījumiem.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteikts, ka ciktāl likumā nav noteikts citādi, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;

- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītucija. Lēmumā ietver:

- 1) vērtējumu attiecībā uz atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem;
- 2) vispārējo stratēģisko mērķi.

VI. Secinājumi un ieteikumi

Kapitālsabiedrības darbība neatbilst publiskas personas līdzdalības kapitālā nosacījumiem, kas definēti Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmā daļā. Dienvidkurzemes novada pašvaldībai līdzdalība SIA “GROBIŅAS HES” ir terminēti jā saglabā, ievērojot turpmāk norādīto:

- 1) Dienvidkurzemes novada pašvaldībai jāveic tirgus izpēti par privāto tirgus dalībnieku spēju izpildīt pakalpojumus, kurus līdz šim ir sniegusi SIA “GROBIŅAS HES” un pēc tirgus izpēti veikšanas uz publisku procedūru pamata jānodod šo pakalpojumu sniegšanu privātajiem tirgus dalībniekiem.
- 2) SIA “GROBIŅAS HES” ir jā saglabā materiāli tehniskā bāze, ar kuru nodrošināt līdz šim sniegto pakalpojumu sniegšanu, taču pēc tam, kad pakalpojumus uz publisku procedūru pamata uzsāk sniegt privātie tirgus dalībnieki, SIA “GROBIŅAS HES” jāatturas no konkurējošu pakalpojumu sniegšanas.
- 3) Dienvidkurzemes novada pašvaldībai, gūstot pārliecību, ka privātie tirgus dalībnieki var nodrošināt pakalpojumu sniegšanu pienācīgā kvalitātē un ir novērsti riski pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai, Dienvidkurzemes novada pašvaldībai ir jāizbeidz līdzdalība SIA “GROBIŅAS HES”, veicot tās likvidāciju vai kapitāla daļu atsavināšanu.
- 4) Dienvidkurzemes novada pašvaldībai jāveic **atkārtots līdzdalības SIA “GROBIŅAS HES” izvērtējums ne vēlāk kā līdz 2023.gada 31.decembrim.**